

Ελλάδα: το πλαίσιο της επιχειρηματικής ανάπτυξης

Grant Thornton International Business Report 2015

Εισαγωγή

Η Ελλάδα είναι μια χώρα της νοτιοανατολικής Ευρώπης με πληθυσμό 11 εκατομμυρίων ατόμων. Αποτελεί την 45^η μεγαλύτερη οικονομία παγκοσμίως με εκτιμώμενο συνολικό κύκλο εργασιών στο ύψος των US\$238 δις. το 2014.

Αντλώντας δεδομένα και προβλέψεις από την International Business Report της Grant Thornton, την Economist Intelligence Unit (EIU) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), η συνοπτική αυτή έκθεση αφορά στις προοπτικές της οικονομίας, λαμβάνοντας υπόψη τις προσδοκίες 200 επιχειρηματιών στην Ελλάδα και περισσότερων από 10.000 παγκοσμίως, κατά την διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών.

Βασίλης Καζάς
Διευθύνων Σύμβουλος, Grant Thornton Greece
T +30 210 72 80 020
E vassilis.kazas@gr.gt.com
W www.grant-thornton.gr

Περιεχόμενα

- 3 Η οικονομία
- 4 Οικονομικές προοπτικές
- 5 Επιχειρηματική ανάπτυξη
- 6 Περιορισμοί
- 7 Πρωτοβουλίες
- 8 Συγχωνεύσεις & Εξαγορές
- 9 Αυτοματοποίηση
- 10 Διεθνής επέκταση
- 11 Γυναίκιο επιχειρείν

US\$238 δις

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

11 εκατομμύρια κάτοικοι

Η οικονομία

Το 2014, η Ελληνική οικονομία σημείωσε έναν ολόκληρο χρόνο ανάπτυξης, για πρώτη φορά μετά την χρηματοοικονομική κρίση αλλά η εκλογή του ΣΥ.ΡΙΖ.Α οδήγησε σε αντιπαράθεση με τη λεγόμενη ΤΡΟΙΚΑ, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Μετά από μήνες αβεβαιότητας και την επιβολή αυστηρών ελέγχων των κεφαλαίων, για προφύλαξη των Ελληνικών τραπεζών από την μαζική ανάληψη καταθέσεων, τον Ιούλιο συμφωνήθηκε ένα πακέτο βοήθειας με τους πιστωτές της Ελλάδας (παρά την ξεκάθαρη αρνητική στάση του κοινού στο σχετικό δημοψήφισμα).

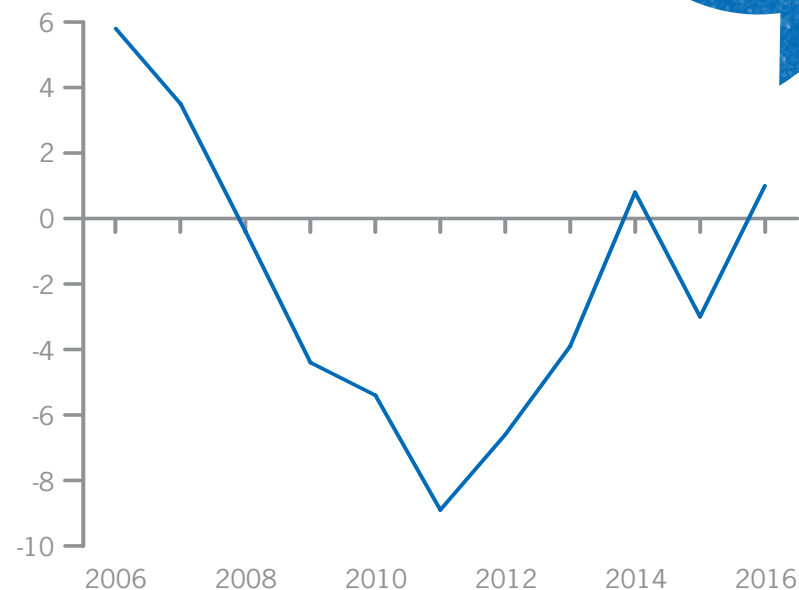
Οι πρόσφατες εκλογές που διεξήχθησαν στις 20 Σεπτεμβρίου έδωσαν στον ΣΥ.ΡΙΖ.Α μια καινούργια εντολή και τα 10ετή Ελληνικά ομόλογα – ένας σημαντικός δείκτης κινδύνου αθέτησης ενός κράτους – σημείωσαν μια πτώση της τάξεως του 8%, το χαμηλότερο ποσοστό για το 2015. Το γεγονός αυτό αντανάκλα την πεποίθηση των επενδυτών ότι η πολιτική συνέχεια θα διευκολύνει την εφαρμογή του τρίτου προγράμματος διάσωσης της χώρας. Η Αθήνα βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα βαρύ πρόγραμμα νόμων το οποίο θα πρέπει να εγκριθεί από το κοινοβούλιο μέχρι το τέλος του έτους αλλά η πλειοψηφία των βουλευτών επιμένει στις προσπάθειες να παραμείνει η Ελλάδα στην ευρωζώνη.

Πρόσφατοι οικονομικοί δείκτες

- οι δείκτες της Ελληνικής οικονομίας βαίνουν αυξανόμενοι κατά 0.8% στο δεύτερο τρίμηνο, ενώ το αποτέλεσμα του πρώτου τρίμηνου επαναυπολογίστηκε σε μηδενική οικονομική αύξηση (από μια αρχική συρρίκνωση της οικονομίας κατά 0.2%)
- η αύξηση στις αφήξεις τουριστών, στα τοπικά αεροδρόμια, υπερνικούν τις αρνητικές προοπτικές, καθώς σημειώνουν αύξηση κατά 6.9% μέχρι τον Ιούλιο.
- οι πωλήσεις καινούργιων αυτοκινήτων (Ι.Χ) επίσης αυξήθηκαν κατά 21.7% μέχρι τον Ιούνιο
- οι συνολικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 1% μέχρι τον Μάιο, ενώ το σύνολο των εισαγωγών μειώθηκε κατά 13.7% κυρίως λόγω των πολύ χαμηλότερων εισαγωγών πετρελαίου.

Ανάπτυξη
οικονομίας κατά
0.8%
το 2^ο 3μηνο του
2015

Πραγματική αύξηση ΑΕΠ (%)

Πηγή: Economist Intelligence Unit (2015)

Οικονομικές προοπτικές

Παρά την απρόσμενη θετική οικονομική ανάπτυξη που σημειώθηκε στο δεύτερο τρίμηνο του έτους, η Economist Intelligence Unit (EIU) αναμένει πως η ελληνική οικονομία θα συρρικνωθεί κατά 3.0% μέσα στο 2015, με τους ελέγχους των κινήσεων κεφαλαίων (τα capital controls που εφαρμόστηκαν στις 28 Ιουνίου) να παραμένουν ενεργοί για κάποιο καιρό ακόμα. Παρόλα αυτά, η EIU προβλέπει μια επιτάχυνση στην οικονομική ανάπτυξη κατά 1.0% το 2016 και κατά 1.6% το 2017, με την προϋπόθεση πως οι εκλογές του Σεπτεμβρίου θα επιφέρουν έναν βαθμό πολιτικής σταθερότητας.

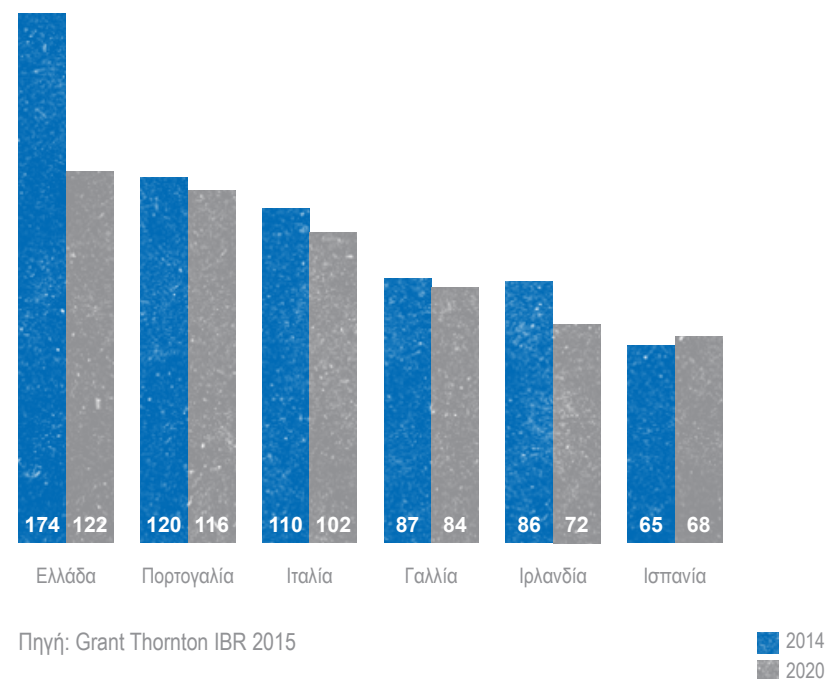
Η κυβέρνηση επανεκλέχτηκε, έχοντας ήδη υπογράψει το πακέτο διάσωσης αν και καμία από τις προσχεδιασμένες πολιτικές δεν είχε εφαρμοστεί. Ωστόσο, ακόμη και για να ξεκινήσει η διαδικασία και να εξασφαλιστούν τα αναγκαία χρηματικά ποσά για την ανακεφαλαίωση του τραπεζικού τομέα, η κυβέρνηση πρέπει να νομιμοποιήσει μια σειρά από μεταρρυθμίσεις πριν την λήξη της πρώτης αξιολόγησης του πακέτου βοήθειας, η οποία θα πραγματοποιηθεί τον Νοέμβριο. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές αποτελούνται από κεφαλαιακή αναδιάρθρωση ταμείων κοινωνικής ασφάλισης και συνταξιοδότησης, επανασχεδιασμό των αγορών εργασίας και φορολογίας, μειώσεις στις δαπάνες του τομέα Εθνικής Άμυνας και ιδιωτικοποιήσεις.

Το Ελληνικό χρέος αναμένεται να ξεκινήσει την αργή καθοδική του πορεία κατά τα επόμενα χρόνια (θεωρώντας ότι δεν θα υπάρξει περαιτέρω πολιτική αστάθεια). Το 2014, το καθαρό κρατικό χρέος υπολογίστηκε στο 174% του ΑΕΠ, από το ΔΝΤ. Το ποσοστό αυτό προβλέπεται να συρρικνωθεί κατά

122% μέχρι το 2020, το οποίο παραμένει επικίνδυνα υψηλό αλλά συγκρίσιμο με τα αντίστοιχα επίπεδα της Πορτογαλίας και Ιταλίας.

Η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να παραμείνει αδύναμη, με την ανεργία να συνεχίζει να παρουσιάζεται πάνω από το 26%, ενώ ο ανοδικός τουριστικός κλάδος βοηθά στον περιορισμό της εγχώριας αβεβαιότητας. Οι αφήξεις που οφείλονται στον τουρισμό έχουν υπολογιστεί στα 25 εκατομμύρια, υπερνικώντας τα αποτελέσματα του 2014, τα οποία ήταν κοντά στα 21 εκατομμύρια. Παρά την εποχικότητα που χαρακτηρίζει τον προαναφερθέντα κλάδο, θεωρείται πως υποστηρίζει έμμεσα 1,5 εκατομμύρια θέσεις εργασίας.

Καθαρό δημοσιονομικό χρέος (% ΑΕΠ)

Επιχειρηματική ανάπτυξη

Σύμφωνα με την έρευνα International Business Report (IBR) της Grant Thornton, η επιχειρηματική αισιοδοξία στην Ελλάδα έχει πέσει σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα κατά την διάρκεια του τρίτου τριμήνου του έτους. Οι συνεντεύξεις (οι οποίες διεξάχθηκαν στις αρχές του Σεπτεμβρίου, πριν την ανακοίνωση των εκλογικών αποτελεσμάτων) αποκαλύπτουν μια πτώση της αισιοδοξίας για την οικονομία από -38% το δεύτερο τρίμηνο σε -60% στο τρίτο τρίμηνο.

Το αποτέλεσμα αυτό ξεπέρασε το προηγούμενο χαμηλό του δεύτερου τρίμηνου του 2012, το οποίο ήταν -58%, και προέρχεται από μία περίοδο όπου η εμπιστοσύνη προς την Ελλάδα, τόσο της Ευρωζώνης, όσο και της παγκόσμιας κοινότητας, έχει πέσει αισθητά. Η αισιοδοξία της Ευρωζώνης έχει σημειώσει πτώση 19 μονάδες κατά την διάρκεια του τριμήνου και υπολογίζεται στο 33%, ενώ η παγκόσμια εμπιστοσύνη έπεσε 7 μονάδες και πλέον βρίσκεται στο 38%.

Δείκτες

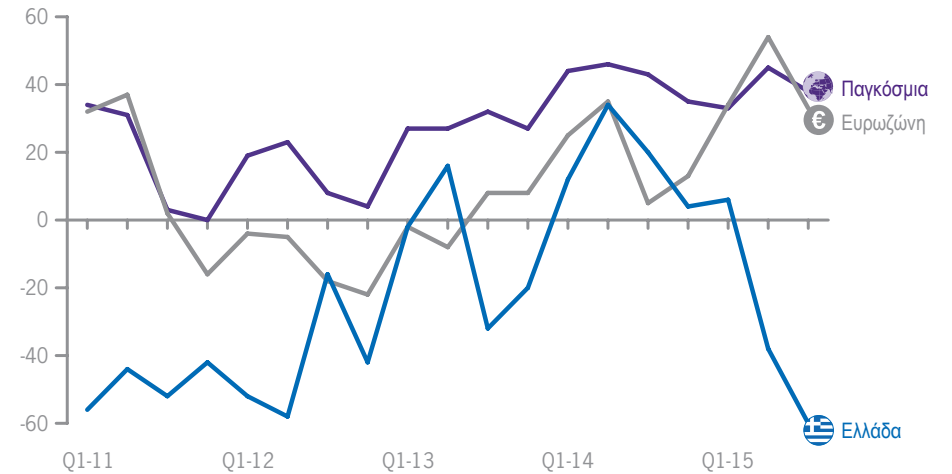
Παρά την χαμηλή αισιοδοξία στις οικονομικές προοπτικές, οι ελληνικές επιχειρήσεις είναι αισθητά πιο θετικές για τις δικές τους προοπτικές ανάπτυξης. Ένα καθαρό 17% των επιχειρήσεων περιμένει να αυξήσει τα έσοδα του κατά την διάρκεια των επόμενων 12 μηνών, το οποίο εμφανίζεται μειωμένο από το 36% του δεύτερου τριμήνου αλλά παραμένει πολύ πάνω του στατιστικού μέσου του 2012 (0%). Παρομοίως, ένα καθαρό 10% των επιχειρηματιών αναμένει μια αύξηση στα έσοδα, μειωμένο από το 38% του προηγούμενου τριμήνου αλλά πάνω από τα στατιστικά μέσα των ετών 2011 και 2012, τα οποία βρέθηκαν σε αρνητικά επίπεδα.

Οι προβλέψεις για την απασχόληση έχουν μειωθεί κατά το τελευταίο τρίμηνο. Ένα καθαρό -4% των επιχειρήσεων προβλέπει να κάνει προσλήψεις (εννοώντας μια περαιτέρω μείωση των θέσεων εργασίας), το οποίο εμφανίζεται μειωμένο από 16% του δεύτερου τριμήνου και από ένα μέσο της τάξεως του 17% για τους τελευταίους 12 μήνες.

Το πιο λαμπερό σημείο για την οικονομία της χώρας είναι οι εξαγωγές. Ένα καθαρό 25% των Ελληνικών επιχειρήσεων προβλέπουν αύξηση των εξαγωγών τους, στους επόμενους 12 μήνες με μια πτώση μόνο 7% από το αντίστοιχο ποσοστό του δεύτερου τρίμηνου. Το αντίστοιχο ποσοστό για το τέλος του έτους βρίσκεται στο 30%, μειωμένο από το 40% του 2014, αλλά πάνω από τα αντίστοιχα μέσα των ετών 2010-13.

Άλλο ένα θετικό γεγονός είναι πως η επενδυτική δραστηριότητα έχει αντέξει κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Το 34% των Ελληνικών επιχειρήσεων προβλέπουν αυξημένες δαπάνες σε εγκαταστάσεις και μηχανήματα για το υπόλοιπο του έτους, ενώ και ο μέσος όρος για το 2015 βρίσκεται στο 42%, το οποίο είναι συγκρίσιμο με το αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωζώνης, ύψους 36%.

Καθαρό ποσοστό επιχειρήσεων που δηλώνουν αισιοδοξία σχετικά με τις οικονομικές προοπτικές

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

Καθαρό ποσοστό Ελληνικών επιχειρήσεων που αναμένουν ανάπτυξη (τους επόμενους 12 μήνες)

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

Περιορισμοί

Η οικονομική αβεβαιότητα είναι ο κύριος περιορισμός που πνίγει την Ελληνική επιχειρηματική ανάπτυξη. Το φαινόμενο αυτό πιθανώς να έχει ξεθυμάνει ως ένα βαθμό, μετά τις εκλογές, αλλά υπάρχει ακόμη καθώς δεν έχει αποσαφηνιστεί το πώς θα εφαρμοστούν οι μεταρρυθμίσεις που απαιτήθηκαν από τους πιστωτές της Ελλάδας.

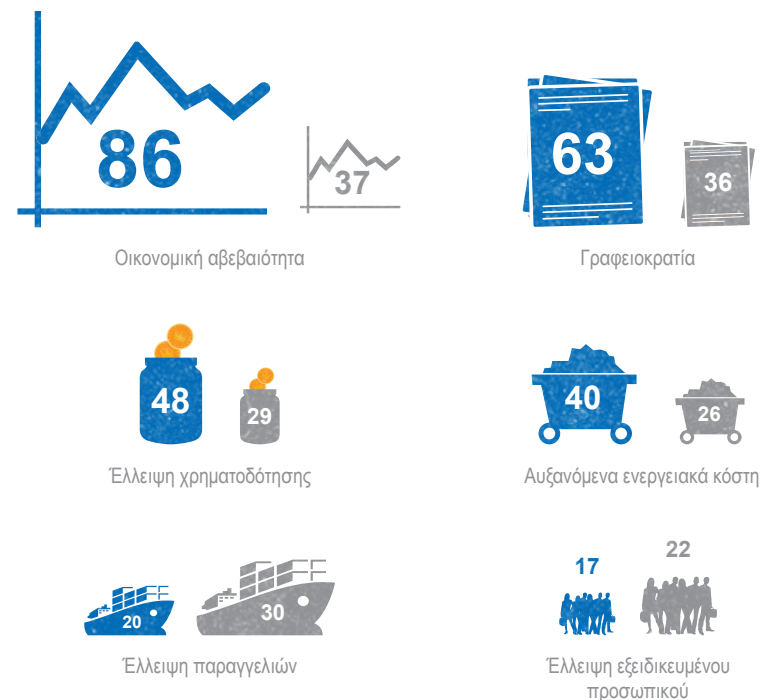
Σχεδόν εννέα στις δέκα Ελληνικές επιχειρήσεις αναφέρουν την οικονομική αβεβαιότητα ως βασικό περιορισμό στην ανάπτυξη (86%), περισσότερο από το διπλάσιο μέσο όρο της Ευρωζώνη (37%). Για τους επιχειρηματίες, η αβεβαιότητα αυξάνει τους κινδύνους και κατά συνέπεια μειώνει την ικανότητα και επιθυμία τους να λάβουν τολμηρές και μακροχρόνιες αποφάσεις, στοχεύοντας στην ανάπτυξη, που θα μπορούσαν να μεταφραστούν ως αύξηση του εργατικού δυναμικού ή προώθηση ενός νέου προϊόντος/υπηρεσίας στην αγορά.

Οι επιχειρηματίες εκφράζουν επίσης ανησυχία για την αποπνικτική γραφειοκρατία. Το 63% χαρακτηρίζει τους κανονισμούς και τη γραφειοκρατία, ως κύριο περιοριστικό παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης, για ακόμη μια φορά πολύ πιο πάνω από τον Ευρωπαϊκό αντίστοιχο μέσο όρο. Η συμφωνία διάσωσης που υπογράφηκε από τον κύριο Τσίπρα προβλέπει την νομιμοποίηση μιας σειράς μεταρρυθμίσεων, που περιλαμβάνουν: την αγορά εργασίας, τη φορολογία και μια ευρεία αναδιάρθρωση των ταμείων συνταξιοδότησης και κοινωνικής ασφάλισης, γεγονός που θα μπορούσε να ασκήσει παραπάνω πίεση στον επιχειρηματικό τομέα, τουλάχιστον βραχυχρόνια.

Η έλλειψη χρηματοοικονομικών διαθεσίμων, επηρεάζει σχεδόν μια στις δύο Ελληνικές επιχειρήσεις (48%), ξανά πιο πάνω από το μέσο όρο της Ευρώπης. Τα capital controls και τα αυστηρά μέτρα τραπεζικών αναλήψεων παραμένουν σε ισχύ και σε πολλές περιπτώσεις έχει παρατηρηθεί πως οι ξένοι προμηθευτές ζητούν να καταβάλλονται προκαταβολές πριν από την αποστολή προϊόντων.

Τα αυξανόμενα ενεργειακά κόστη είναι επίσης ένα ακόμα βάρος για τις Ελληνικές επιχειρήσεις, σε σχέση με τους γείτονες τους στην Ευρωζώνη, αν και σχετικά λιγότεροι επιχειρηματίες εκφράζουν ανησυχία για την έλλειψη ζήτησης σε εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό.

Ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρουν τους παρακάτω παράγοντες ως περιορισμούς ανάπτυξης

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

■ Ελλάδα
■ Ευρωζώνη

Η οικονομική αβεβαιότητα περιορίζει την επιχειρηματική ανάπτυξη...

...καθώς εμποδίζει τους επιχειρηματίες να πάρουν ρίσκο

Πρωτοβουλίες

Παρά τις πολυάριθμες προκλήσεις, οι Ελληνικές επιχειρήσεις δεν επαναπαύονται και συνεχίζουν να ερευνούν πρωτοποριακούς τρόπους με στόχο να αυξήσουν τις προοπτικές των δραστηριοτήτων τους.

Πολλές επιχειρήσεις προσανατολίζονται στο να αναβαθμίσουν τις δεξιότητες και την αποτελεσματικότητα του εργατικού τους δυναμικού. Περισσότερες από τις μισές Ελληνικές επιχειρήσεις (51%) προσπαθούν να βρουν τρόπους να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των τμημάτων πωλήσεων τους, σε σχέση με το 41% των επιχειρήσεων της Ευρωζώνης. Επίσης, ένα 25% ευελπιστεί να αυξήσει την παραγωγικότητα κάνοντας χρήση διαφόρων μορφών κινήτρων, ποσοστό λίγο πιο κάτω από το αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωζώνης (31%). Παρόλα αυτά, με το οικονομικό μέλλον να περιβάλλεται από τέτοια αβεβαιότητα, μόνο το 15% προβλέπει ότι θα προσλάβει εξειδικευμένο προσωπικό.

Επίσης, οι επιχειρηματίες εξετάζουν το ενδεχόμενο επέκτασης των δραστηριοτήτων τους, είτε μέσω αύξησης των εγχώριων πωλήσεων, είτε μέσω ανάπτυξης νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Σχεδόν δύο στις τέσσερις Ελληνικές επιχειρήσεις προγραμματίζουν να επεκταθούν στο εξωτερικό (39%), γεγονός το οποίο συμβαδίζει με τις ισχυρές τάσεις εξαγωγών (δείτε παραπάνω). Ένα επιπλέον 24% προσπαθεί να επεκταθεί εγχώρια, παρά την

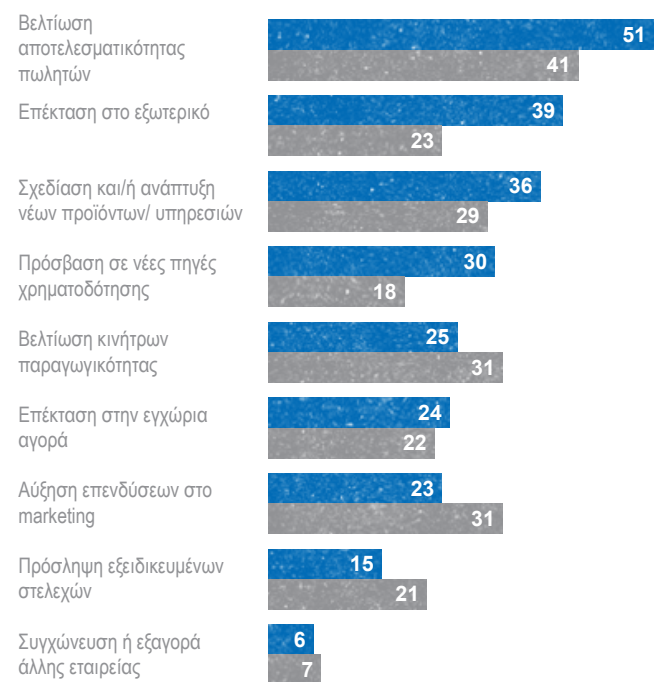
ασθενή καταναλωτική εμπιστοσύνη. Εν τω μεταξύ, παραπάνω από το ένα τρίτο των επιχειρήσεων, προγραμματίζει να παρουσιάσει ένα καινούργιο προϊόν/ υπηρεσία μέσα στους επόμενους 12 μήνες, ποσοστό ελαφρώς παραπάνω από το αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωζώνης.

Με τον τραπεζικό τομέα ακόμα περικυκλωμένο από αβεβαιότητα, ένα επιπλέον 30% των ελληνικών επιχειρήσεων στρέφονται σε διαφορετικές μορφές χρηματοδότησης, και πάλι, πολύ πάνω του αντίστοιχου Ευρωπαϊκού μέσου.

Οι Ελληνικές
επιχειρήσεις
εξετάζουν
επέκταση
δραστηριοτήτων...

...και
σχεδίαση
νέων προϊόντων
με σκοπό
την ανάπτυξη

Ποσοστό επιχειρήσεων που σχεδιάζουν να αναλάβουν πρωτοβουλίες (επόμενοι 12 μήνες)

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

■ Ελλάδα
■ Ευρωζώνη

Συγχωνεύσεις & Εξαγορές (M&As)

Πιθανώς και χωρίς να προκαλεί έκπληξη λόγω της ασταθούς οικονομικής και πολιτικής κατάστασης, οι εισερχόμενες δραστηριότητες M&As έχουν υπερβεί κατά πολύ τις εξερχόμενες, κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών ετών.

Η συνολική εισερχόμενη δραστηριότητα M&As, από τον Σεπτέμβριο του 2012, ανέρχεται σε US\$ 2,9 δις., από τα οποία τα US\$ 2,6 δις ανήκαν στον χρηματοπιστωτικό κλάδο. Οι επενδυτές προέρχονται κυρίως από την Ολλανδία (US\$ 0,9 δις), την Κύπρο (US\$ 0,8 δις) και το Ηνωμένο Βασίλειο (US\$ 0,5 δις).

Αντιθέτως, η συνολική εξερχόμενη δραστηριότητα M&As ανέρχεται λίγο πιο πάνω (US\$ 0,6 δις) από την αντίστοιχη περίοδο, διαιρεμένο ισόποσα μεταξύ χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και βιομηχανικών δραστηριοτήτων. Η Τουρκία αντιπροσωπεύει το 54% της επένδυσης αυτής και τα Κανάρια Νησιά το 40%.

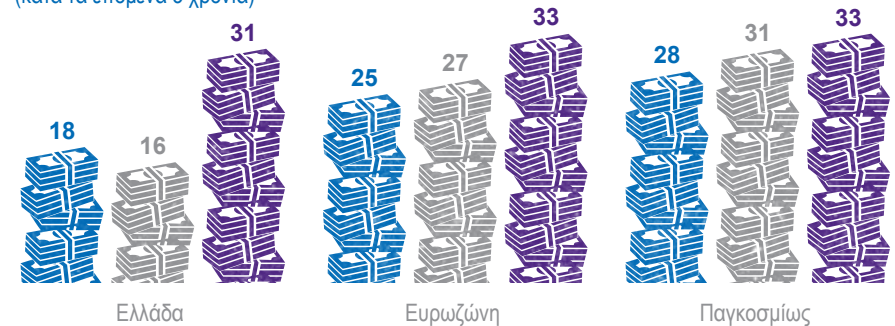
Οι Ελληνικές επιχειρήσεις προβλέπουν ότι θα είναι πολύ πιο ενεργές στον τομέα των εξαγορών μέσα στα επόμενα τρία έτη, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι. Σχεδόν το ένα τρίτο (31%) των επιχειρηματιών σκοπεύουν να αναπτυχθούν μέσω εξαγορών, ποσοστό αυξημένο κατά 16%, σε σχέση με ένα χρόνο πριν. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζει την πιο ανοδική εικόνα της Ευρωζώνης, όπου το

32% προβλέπει σε εξαγορές, με αύξηση από το 29% του προηγούμενου έτους.

Ένα επιπλέον 14% των επιχειρηματιών, ευελπιστεί να έχει εκποήσει μέσα στα επόμενα τρία έτη, ποσοστό ανάλογο με αυτό της Ευρωζώνης και παγκοσμίως.

Η συντριπτική πλειονότητα των Ελληνικών επιχειρήσεων αναμένει να χρηματοδοτήσει την ανάπτυξη μέσω των αποθεματικών κερδών, στα επόμενα τρία χρόνια (89%), με ένα επιπλέον 59% να στρέφεται σε τραπεζική χρηματοδότηση – παρόλο που κάτι τέτοιο ίσως αποδειχθεί δύσκολο να επιτευχθεί, λόγω των πρόσφατων εξελίξεων στον τραπεζικό τομέα.

Ποσοστό επιχειρήσεων που σχεδιάζουν ανάπτυξη μέσω εξαγοράς (κατά τα επόμενα 3 χρόνια)

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

■ 2012
■ 2013
■ 2014

31%

των επιχειρήσεων
σχεδιάζουν
επέκταση
μέσω M&As

14%

σχεδιάζουν
να πουλήσουν
την επιχείρησή τους
κατά τα επόμενα
3 χρόνια

Αυτοματοποίηση

Η τελευταία δεκαετία έχει σίγουρα σημειώσει κάποιες ραγδαίες εξελίξεις στην τεχνολογία: οι 3D εκτυπώσεις είναι πλέον πραγματικότητα και τα αυτοματοποιημένα οχήματα σύντομα θα κυκλοφορούν στους δρόμους μας – βάζοντας σε κίνδυνο πολλές θέσεις εργασίας, από εργάτες εργοστασίων μέχρι οδηγούς φορτηγών. Μια πρόσφατη μελέτη¹ που διεξήγαγε το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, αναφέρει ότι το 47% της συνολικής εργασίας στις ΗΠΑ βρίσκεται υπό την απειλή της μηχανοργάνωσης.

Η Έρευνα IBR ανέδειξε νωρίτερα μέσα στο έτος, πως το 24% των Ελληνικών επιχειρήσεων αναμένουν ότι η αυτοματοποίηση θα μειώσει τον αριθμό του εργατικού τους δυναμικού στο άμεσο μέλλον, ποσοστό ίσο με το αντίστοιχο παγκόσμιο μέσο όρο. Εν τω μεταξύ, το 32% των Ελληνικών επιχειρήσεων αναμένουν πως η αυτοματοποίηση θα μειώσει τον αριθμό του εργατικού τους δυναμικού κατά 5% (ή και παραπάνω) στο άμεσο μέλλον, σε σχέση με το αντίστοιχο παγκόσμιο μέσο όρο (27%) και 16% για την Ευρωζώνη.

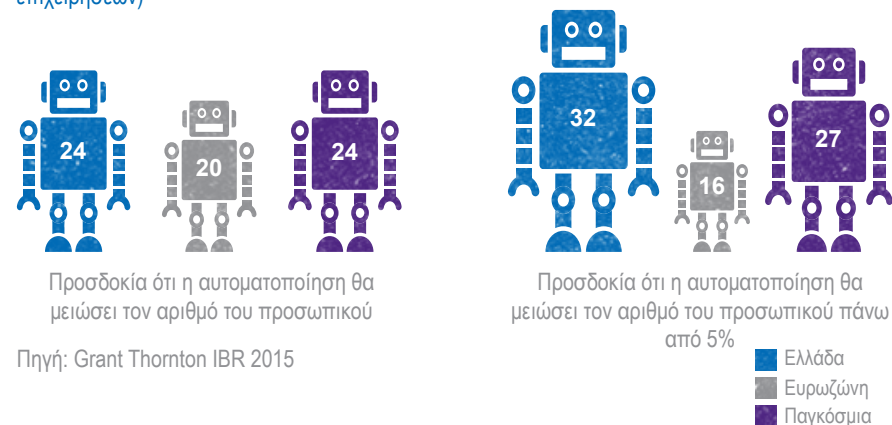
Το φαινόμενο αυτό είναι ανησυχητικό, έχοντας υπόψη πως η ανεργία των νέων ανέρχεται πάνω από 50%, αν και φαίνεται να αντικατοπτρίζει μόνο την επιθυμία για ελαχιστοποίηση των εξόδων. Το ένα τρίτο των επιχειρήσεων (34%) εκφράζει την

επιθυμία να μειώσει τα μακροπρόθεσμα κόστη με στόχο την μελλοντική αυτοματοποίηση – σε σχέση με το 38% της Ευρωζώνης και το 53% παγκοσμίως - αλλά μόνο το 9% προσπαθεί να μειώσει τον αριθμό του προσωπικού – σε σχέση με 22% για την Ευρωζώνη και 34% παγκοσμίως.

Το μεγαλύτερο κίνητρο για τις Ελληνικές επιχειρήσεις είναι η ευελίξια για αυξομείωση της παραγωγής (66%), ενώ το 50% στοχεύει σε μεγαλύτερη ακρίβεια/αποδοτικότητα στην παραγωγή.

¹ 'The future of employment: how susceptible are jobs to computerisation?' Frey, Osborne (2013)

Προσδοκίες των επιχειρήσεων σχετικά με την αυτοματοποίηση (άμεσο μέλλον, ποσοστό επιχειρήσεων)

Παράγοντες αυτοματοποίησης (ποσοστό επιχειρήσεων)

Διεθνής επέκταση

Η παγκοσμιοποίηση επιταχύνει. Καθώς οι επιχειρήσεις στοχεύουν να ξεκλειδώσουν καινούργιες ροές εσόδων και οι κυβερνήσεις ενθαρρύνουν την οικονομική διαφοροποίηση, η αυξημένη διασύνδεση της ψηφιακής εποχής μειώνει τα εμπόδια εισόδου, ανοίγοντας περισσότερες διεθνείς ευκαιρίες ανάπτυξης, για δυναμικά μοντέλα επιχειρήσεων.

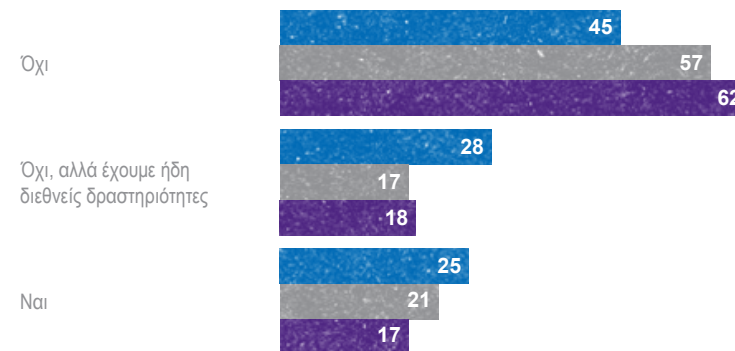
Οι Έλληνες επιχειρηματίες είναι σίγουρα ενήμεροι για τα οφέλη των εξαγωγών, ίσως και ακόμα περισσότερο δεδομένου των εγχώριων οικονομικών προβλημάτων: το 53% των επιχειρήσεων είτε έχουν ήδη δραστηριότητες στο εξωτερικό είτε σκοπεύουν να επεκταθούν μέσα στους επόμενους 12 μήνες. Το φαινόμενο αυτό αντιπαραβάλλεται με 38% για την Ευρωζώνη και 35% παγκοσμίως. Οι βασικοί στόχοι είναι οι αγορές της Δυτικής και Ανατολικής Ευρώπης και των Ηνωμένων Πολιτειών.

Οι επιχειρηματίες που δεν είναι πρόθυμοι να μεταφέρουν τις δραστηριότητες τους στο εξωτερικό, είναι πολύ πιθανό να παρεμποδιστούν από το χρηματοδοτικό κίνδυνο/ αβεβαιότητα (36%), τοπική νομοθεσία/ κανονιστικές απαιτήσεις (30%) και πρόσβαση σε χρηματοδότηση (21%).

Ο παγκόσμιος δείκτης δυναμικότητας (Global Dynamism Index 2015) της Grant Thornton κατατάσσει την Ελλάδα στο νούμερο 51, στην ίδια θέση με την Ιταλία, για τη δυναμικότητα της επιχειρηματικής ανάπτυξης. Η Ελλάδα επίσης επιτυγχάνει αξιοσημείωτα υψηλή κατάταξη όσον αφορά στο επιχειρηματικό λειτουργικό περιβάλλον (37) αλλά χαμηλή κατάταξη στην αγορά εργασίας της (57).

53%
των Ελληνικών
επιχειρήσεων
έχουν διεθνείς
φιλοδοξίες

Σχεδιάζει η επιχείρησή σας να επεκταθεί σε νέες διεθνείς αγορές κατά τους επόμενους 12 μήνες? (ποσοστό επιχειρήσεων)

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

■ Ελλάδα
■ Ευρωζώνη
■ Παγκόσμια

Κατάταξη επιχειρηματικού αναπτυξιακού περιβάλλοντος

(Κατάταξη/60)	Χώρα	(Βαθμολογία/100)
1	Σιγκαπούρη	69.9
=3	Φινλανδία	67.3
11	Γερμανία	64.9
=23	Γαλλία	60.8
27	Ηνωμένο Βασίλειο	59.8
=38	Πορτογαλία	54.4
43	Ισπανία	52.0
=51	Ελλάδα	47.7
=51	Ιταλία	47.7
60	Ουκρανία	29.6

Πηγή: Grant Thornton GDI 2015

Γυναικείο επιχειρείν

Παρά τους πολυάριθμους διαλόγους και συζητήσεις σχετικά με το θέμα αυτό, το ποσοστό των γυναικών σε ανώτατες διοικητικές θέσεις δεν έχει αλλάξει ιδιαίτερα στα πλαίσια της τελευταίας δεκαετίας, βαίνοντας αυξανόμενο από 19% το 2004 στο 22% σήμερα και με ενδιαμέσο μέγιστο το 24% (το οποίο και ποτέ δεν υπερέβη στην διάρκεια των δέκα χρόνων).

Η Ελλάδα βρίσκεται σταθερά πάνω από το παγκόσμιο μέσο όρο (25% από το 2004 με άνοδο στο 27% το 2015). Επίσης, μόλις το 18% των Ελληνικών επιχειρήσεων δεν έχει καθόλου γυναίκες στις ανώτατες διοικητικές θέσεις σε σχέση με 32% παγκοσμίως και 39% στην Ευρωζώνη. Οι γυναίκες σε ανώτατες θέσεις στην Ελλάδα, είναι πιο πιθανό να κατέχουν τη θέση του Επικεφαλής Ανθρώπινου Δυναμικού (HR, 31%) ή του Επικεφαλής Μάρκετινγκ (29%).

Αντικατοπτρίζοντας την παγκόσμια τάση, τα ανώτατα διοικητικά στελέχη που είναι γυναίκες (54%) έχουν σχεδόν διπλάσιες πιθανότητες να έχουν κάνει χρήση των κοινωνικών μέσων δικτύωσης, σε σχέση με τους άνδρες, για να εξασφαλίσουν την θέση τους.

Οι γυναίκες (46%) είναι επίσης πιο πιθανό από τους άνδρες (26%) να αναφέρουν την γονική ιδιότητα ως μια σοβαρή πρόκληση για φτάσουν τις ανώτατες θέσεις του επιχειρησιακού κόσμου. Ένα επιπλέον 39% επικαλείται την προκατάληψη λόγω φύλου (σε σχέση με 16% για τους άνδρες) και ανεπαρκείς δομές υποστήριξης (σε σχέση με 21% για τους άνδρες).

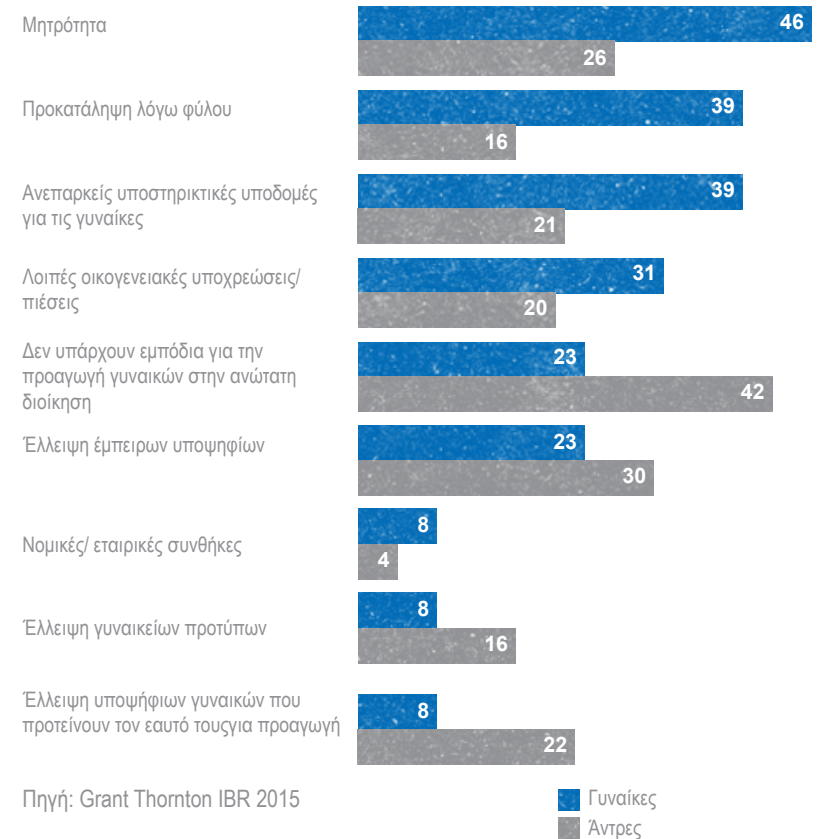
Ποσοστό ανώτατων διοικητικών θέσεων που κατέχουν γυναίκες

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

■ Μακροπρόθεσμος Μέσος Όρος (2004-2015)
■ 2015

Σημαντικότερα αντιληπτά εμπόδια στην επαγγελματική άνοδο των γυναικών στην Ελλάδα (ποσοστό επιχειρήσεων)

Πηγή: Grant Thornton IBR 2015

■ Γυναίκες
■ Άντρες

IBR 2015: Μεθοδολογία

Η έρευνα International Business Report (IBR) της Grant Thornton διεξάγεται πραγματοποιώντας συνεντεύξεις σε περίπου 2.500 ανώτατα στελέχη εισηγμένων και ιδιωτικών επιχειρήσεων παγκοσμίως κάθε τρίμηνο. Ξεκίνησε το 1992 σε εννέα ευρωπαϊκές χώρες, και πλέον ερευνά περισσότερες από 10.000 επιχειρήσεις σε 36 χώρες σε ετήσια βάση, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με οικονομικά και εμπορικά θέματα που επηρεάζουν τις επιχειρήσεις παγκοσμίως.

Τα δεδομένα της παρούσας έρευνας προέρχονται από 1.173 συνεντεύξεις με διευθυντικά στελέχη, διευθύνοντες συμβούλους, προέδρους και άλλα ανώτερα στελέχη επιχειρήσεων μεσαίου μεγέθους. Τα δεδομένα του τρίτου 3μήνου προέρχονται από πάνω από 2.500 συνεντεύξεις παγκοσμίως (50 στην Ελλάδα) κατά τη διάρκεια Σεπτεμβρίου 2015.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την IBR, παρακαλούμε επισκεφτείτε το: www.grantthornton.global.

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να επικοινωνήσετε με:

Marketing & Business Development Dpt.

E marketing@gr.gt.com

T 210 72800 69-70

W www.grant-thornton.gr

Dominic King

Grant Thornton International Ltd

Editor, Global research

T +44 (0)207 391 9537

E dominic.king@gti.gt.com

Katerina Koulouri

Grant Thornton Greece

Head of MarComms

T +30 210 7280 067

E katerina.koulouri@gr.gt.com

Grant Thornton

An instinct for growth™

© 2015 Grant Thornton International Ltd.

'Grant Thornton' refers to the brand under which the Grant Thornton member firms provide assurance, tax and advisory services to their clients and/or refers to one or more member firms, as the context requires.

Grant Thornton International Ltd (GTIL) and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member firm is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.

www.grantthornton.global